

Kultur- og Kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
2003/1372 ME/ME1 CBU:elt

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr: 23080 A
Saksbehandler
Stian S. Schilvold
23 40 06 13

Dato
01.07.2003

HØRING – UTKAST TIL ENDRINGER I ÅNDSVERKLOVEN M.M.

Jeg viser til Kultur- og kirkedepartementets høringsbrev av 02.04.03.

I det følgende vil jeg kommentere visse forhold angående punkt 3.5.1 ”Tekniske beskyttelsessystemer” i høringsbrevet, da dette punktet har direkte relevans for Forbrukerombudets arbeid. Jeg benytter også anledningen til å anmode om at Kultur- og kirkedepartementet vurderer å klargjøre hvorvidt Forbrukerombudet vederlagsfritt kan benytte reklamemateriell i våre oversikter over praksis.

Høringsbrevets punkt 3.5.1 – ”Tekniske beskyttelsessystemer”

Tekniske beskyttelsessystemer gir rettighetshaver mulighet til å kontrollere at deres eneretter etter åndsverkloven respekteres. For rettighetshaverne kan det nok være positivt at det finnes slike praktiske muligheter for kontroll.

For brukerne fører imidlertid utbredelsen av produkter med slike tekniske beskyttelsessystemer til at for eksempel kjøpte CDer ikke alltid kan avspilles på alle spillere. Ulike sperremåter medfører også at brukerne kan bli avskåret fra å benytte lovlig ervervet musikk på andre måter, for eksempel kopiere musikk til harddisken på en PC, eller lage andre kopier til eget bruk.

Blant forbrukere som er rettmessige eiere av eksemplarer er det en utbredt og berettiget forventning om å kunne bruke for eksempel sine CDer på de nevnte måter. Forbrukerombudet har mottatt klager og andre henvendelser som dokumenterer dette. Brukernes forventningen kommenteres også av departementet, som på side 54 i høringsnotatet skriver: *”Hos rettmessige brukere og eiere av fysiske eksemplarer ligger det i stor grad en etablert forventning om uhindret å kunne bruke verket innenfor privatsfæren, gjennom blant annet kopiering.”*

Etter min vurdering vil det derfor kunne være i strid med markedsføringsloven §§ 2 og 3 som forbyr bruk av villedende og utilstrekkelig veiledende markedsføring dersom det ikke tydelig informeres om tekniske beskyttelsessystemer i markedsføringen av for eksempel musikk-CDer. Slik informasjon må i så fall fremkomme både av den generelle markedsføringen, og av informasjonen på hver enkelt CD.

Ettersom departementet under overskriften "Særlig om privatbrukskopiering" gir uttrykk for at man ikke vil foreslå bestemmelser for å pålegge rettighetshaver å muliggjøre privatbrukskopiering, er merkekrav etter mitt syn den eneste muligheten å sikre forbrukernes berettigete forventninger til sitt rettmessig ervervete eksemplar.

Jeg vil derfor vurdere å følge dette opp overfor produsenter, importører og selgere av produkter med tekniske beskyttelsessystemer når produktene er rettet mot forbrukermarkedet.

Forbrukerombudets bruk av reklamemateriale i informasjonsvirksomhet

Forbrukerombudet publiserer oversikter over praksis på visse områder som uttrykk for krav og prinsipper til utgangspunkt i fremtidige saker. Dette er et ledd i vår informasjonsvirksomhet og orienteringene distribueres vederlagsfritt i stor utstrekning, både til næringsdrivende og forbrukere og både i forbindelse med konkret saksbehandling og generell informasjonsvirksomhet. Flere av orienteringene legges også ut på Internett.

I denne forbindelse har vi tidligere innhentet tolkingsuttalelser fra både Kultur- og kirke departementet v/Medieavdelingen og Justis- og politidepartementet v/Lovavdelingen. Disse uttalelsene, samt Forbrukerombudet interne notat i saken er vedlagt.

Som det fremgår av uttalelsene, er det forbundet med en viss usikkerhet, og ikke minst en omfattende vurdering i hvert enkelt tilfelle, hvorvidt Forbrukerombudet vederlagsfritt kan benytte reklamemateriell i våre oversikter over praksis.

Jeg benytter derfor anledningen til å be om at Kultur- og kirke departementet vurderer å klargjøre dette punktet når åndsverksloven nå skal revideres.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
forbrukerombud

Kopi: asap@kkd.dep.no